

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 625/2013-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. decembra 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti PaedDr. A. K., N., zastúpenej Advokátskou kanceláriou L., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. G. H., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/548/2004, za účasti Okresného súdu Bratislava I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo PaedDr. A. K. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/548/2004 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/548/2004 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. PaedDr. A. K. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 4 500 € (slovom štyritisícpäťsto eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť PaedDr. A. K. trovy konania v sume 156,58 € (slovom stopäťdesiatšesť eur a päťdesiatosem centov) na účet Advokátskej kancelárie L., s. r. o., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 625/2013 z 10. októbra 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť PaedDr. A. K. (ďalej len „s'ťažovateľka“, v citáciách aj „navrhovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/548/2004 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľka podala 30. júla 2004 okresnému súdu návrh *„vo veci náhrady škody na zdraví, náhrady vecnej škody, náhrady nákladov spojených s liečením a náhrady straty na zárobku“*.

S'ťažovateľka uvádza, že v jej právnej veci okresný súd plynulo nekoná a dochádza v nej k zbytočným priet'ahom, pričom ku dňu podania s'ťažnosti ústavnému súdu nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené.

Sťažovateľka v nadväznosti na to navrhuje, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a zároveň navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Napokon sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € a úhrady trov konania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti prípisom sp. zn. Spr. 3831/2013 (doručeným ústavnému súdu 11. novembra 2013), v ktorom sa okrem iného uvádza:

«Predmetom sporu je odškodnenie bolestného a sťaženie spoločenského uplatnenia a ich mimoriadne zvýšenie, náhrada vecnej škody, strata na zárobku počas práceneschopnosti a náhrada nákladov spojených s liečením.

Pokiaľ ide zložitost' sporu, možno zhodnotiť, že ide o „stredne“ právne náročný spor, v ktorom je právne náročné ustáliť pasívnu legitimáciu a zároveň je nevyhnutné ustáliť znaleckým dokazovaním rozsah poškodenia zdravia navrhovateľky...

V priebehu konania súd zistil, že odporca v 2. rade spoločnosť D., spol. s r. o., zanikol bez právneho nástupcu výmazom z Obchodného registra SR dňa 04. 05. 2006, preto súd konanie proti nemu zastavil uznesením č. k. 8 C 548/251 zo dňa 15. 01. 2008.

Z dôvodu, že dňa 15. 02. 2013 zástupca odporcu v 1. rade – D., a. s., oznámil súdu, že odporca v 2. rade – L., s. r. o., bol zrušený zlúčením ešte dňa 27. 01. 2012 a jeho právnym nástupcom sa po viacerých zmenách stala spoločnosť I., s. r. o., súd po pojednávaní dňa 01. 03. 2012 a oznámení právneho zástupcu odporcu v 2. rade zo dňa 04. 03. 2013 o tom, že na odporcu v 2. rade je od dňa 20. 07. 2012 vyhlásený konkurz a vyjadrení správcu zo dňa 04. 04. 2013, oznámil účastníkom konania listom zo dňa 10. 04. 2013, že konanie je v zmysle ust. § 47 ods. 1 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii prerušené zo zákona, keďže vyzvaný správca konkurznej podstaty odporcu v 2. rade nenavrhol, aby sa v konaní pokračovalo. Pretože navrhovateľka podaním zo dňa 30. 04. 2013 vzala návrh proti odporcovi v 2. rade späť /po výzve správcovi zo dňa 06. 05. 2013 a jeho vyjadrení k spät'vzatiu doručeného súdu dňa 15. 05. 2013/ súd konanie proti odporcovi v 2. rade zastavil. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa

05. 07. 2013, t. j. do tohto dátumu bolo konanie v dôsledku vyhláseného konkurzu na odporcu v 2. rade prerušené...

K vytýkanej skutočnosti, že od úkonu dňa 27. 04. 2010 bolo ďalšie pojednávanie určené až na termín 17. 06. 2011 súd uvádza, že spis bol v zmysle prípisu zo dňa 27. 04. 2010 zaslaný na vypracovanie znaleckého posudku MUDr. J. C., znalcovi z odboru – Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie – plastická chirurgia, pričom dĺžka vypracovania posudku bola ovplyvnená aj tým, že znalec listom vyzval navrhovateľku na doplnenie nevyhnutných dokladov..., čo oznámil súdu podaním zo dňa 22. 06. 2010. Navrhovateľka na výzvu znalca nereagovala, preto súd musel vyzvať navrhovateľku výzvou zo dňa 15. 07. 2010 na poskytnutie súčinnosti pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty, pričom jej nečinnosť konštatoval aj jej právny zástupca podaním zo dňa... Problémy s poskytovaním súčinnosti zo strany navrhovateľky oznámil znalec aj listom zo dňa 26. 10. 2010..., v dôsledku ktorých bol posudok vypracovaný len z časti. Znalecký posudok bol doručený súdu dňa 21. 12. 2010. Možno skonštatovať, že z dôvodu neposkytnutia riadnej súčinnosti navrhovateľka ovplyvnila dĺžku vypracovávaného posudku (a teda dĺžku konania), ale aj nutnosť potom doplniť dokazovanie, nakoľko znalecký posudok bol vypracovaný len z časti pre nedokladovanie podkladov z jej strany na preukázanie ňou tvrdených nárokov (súd poukazuje aj na vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľky k dôvodom nedostavenia sa na navrhovateľky na vyšetrenie k znalcovi...).

K vytýkanej skutočnosti, že od vyjadrenia dňa 16. 08. 2011 súd až výzvou zo dňa 06. 02. 2012 vyzval navrhovateľku na predloženie dokumentácie k nariadenému doplneniu znaleckého dokazovania súd uvádza, že už na pojednávaní dňa 17. 06. 2011 bolo rozhodnuté o doplnení znaleckého dokazovania a navrhovateľke cestou jej právneho zástupcu bola uložená povinnosť, aby v lehote 30 dní poskytla podklady a informácie nevyhnutné na vypracovanie ďalšieho posudku. Navrhovateľka tak urobila až podaním doručeným súdu dňa 18. 08. 2011, avšak sa nevysporiadala so všetkými uloženými úlohami súdu (reagovala len na možnosť predloženia fotografií, nie k otázke vyšetrenia u znalca a predloženia zdravotnej dokumentácie vrátane psychologických vyšetrení), napriek tomu, že išlo o dôkazy na preukázanie navrhovateľkou tvrdeného nároku. Následne ju súd prípisom zo dňa 06. 02. 2012 vyzval na doloženie uvedených podkladov. Vzhľadom na uvedené možno skonštatovať, že samotná navrhovateľka svojou nečinnosťou spôsobila

sklz v predložení věci znalcovi na vypracování doplňujícího znaleckého posudku, a to napřík skutečnosti, že na pojednání dňa 17. 06. 2011 bol účastníkom oznámený jasný rámec ďalšieho postupu v dokazovaní v záujme čo najrýchlejšieho prejednanía veci.

Dňa 23. 07. 2012 bol navrhovateľke doručený doplnok znaleckého posudku... s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadrila, pričom samotná navrhovateľka požiadala súd o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa do 09. 11. 2012... a toto vyjadrenie predložila súdu až dňa 07. 11. 2012. Keďže sa v roku 2012 riešilo doplnenie znaleckého dokazovania a následne navrhovateľka žiadala predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k doplnenému znaleckému posudku, nebolo v roku 2012 vo veci žiadne pojednávanie. Termín pojednávania súd určil až dňa 14. 01. 2013 po naštudovaní uvedeného vyjadrenia navrhovateľky na termín dňa 01. 03. 2013, čo navrhovateľka vytýka vo svojej sťažnosti. V tomto smere súd poukazuje na skutočnosť, že o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k posudku žiadala navrhovateľka práve z dôvodu zložitosti a dôležitosti veci...

Súd má za to, že súd vo veci v rámci možností a stavu oddelenia zákonnej sudkyne koná priebežne.»

Okresný súd vo svojom prípise napokon poukázal na to, že:

«Sťažovateľka namietla, že v období od 02. 04. 2009 do 14. 10. 2009 súd vykonal len jediný procesný úkon, a to vymenovanie nového znalca MUDr. J. K. K uvedenému súd uvádza, že predmetný spis bol do oddelenia „6 C“ dňa 02. 04. 2009 prevedený spolu s ďalšími 449 spisami prerozdelenými z ostatných oddelení, z ktorých boli viaceré sťažnostné a mnohé reštančné, ktoré bolo nevyhnutné rozdeliť, naštudovať zákonnou sudkyňou, čo vyžadovalo značný časový priestor. Námietky boli doručené súdu dňa 03. 04. 2009, pričom v období do 14. 10. 2009 k nim dožiadal znalca o vyjadrenie a preveril zoznam znalcov, zároveň prípisom zo dňa 14. 10. 2009 v snahe o zachovanie princípu hospodárnosti a rýchlosti konania dožiadal účastníkov konania, aby sa vyjadril k pribratiu nového znalca MUDr. J. K., ktorého do konania napokon súd ani nepribral, lebo znalec bol dodatočne vyčiarknutý zo zoznamu znalcov ku dňu 29. 09. 2009, pričom v zozname znalcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR bol ešte dňa 14. 10. 2009 uvedený ako riadne zapísaný v zozname.

Sťažovateľka zároveň namietala, že od dňa 14. 10. 2009 do 27. 04. 2010 súd nevykoval žiadny procesný úkon. K uvedenému súd uvádza, že od dňa 14. 10. 2009 uplynula účastníkom konania lehota na vyjadrenie sa k navrhovanej novej osobe znalca, pričom súd toto vyjadrenie dňa 25. 11. 2009 urgoval, keďže odporca v 3. rade sa nevyjadril. Následne bol dňa 15. 12. 2009 daný pokyn zákonnej sudkyne na vydanie uznesenia o zmene znalca, avšak z dôvodu, že Dodatkom k rozvrhu práce č. 1 zo dňa 31. 12. 2009 došlo od dňa 01. 01. 2010 k zmene vyššieho súdneho úradníka v oddelení (z čoho vyplynula nutnosť novoprideleného vyššieho súdneho úradníka naštudovať všetky pridelené spisy a pokyny zákonnej sudkyne) bolo dňa 21. 04. 2010 preverené, že navrhovaný nový znalec bol nezisteného dňa dodatočne vyčiarknutý zo zoznamu znalcov k 29. 06. 2009 a teda ho nebolo možné ustanoviť, o čom súd účastníkov ihneď informoval.

Sťažovateľka namietala, že v roku 2012 nebolo vytýčené žiadne pojednávanie. Pojednávanie nemohlo byť vytýčené, nakoľko sa riešilo doplnenie znaleckého dokazovania (ako je už uvedené vyššie), a to až dňa 03. 07. 2012, keď bol znalcom doručený doplnok k znaleckému posudku, ktorý bol účastníkom konania zaslaný s určenou lehotou na vyjadrenie a následne bolo aj rozhodované o znalečnom uznesení z dňa 10. 09. 2012. Súd poukazuje na to, že samotná navrhovateľka žiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k znaleckému posudku do 09. 11. 2012..., ku ktorému sa vyjadrila až podaním doručeným dňa 07. 11. 2012.

V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik prietahov v konaní. S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prietahu v konaní prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy a nepriznal jej finančné zadosťučinenie v uplatnenej plnej výške.»

Okresný súd pripojil k vyjadreniu k sťažnosti aj prehľad procesných úkonov dosiaľ vykonaných v priebehu napadnutého konania, z ktorých vo vzťahu k predmetu sťažnosti považoval ústavnú súd za boli relevantné tieto:

- „- dňa 30. 07. 2004 – doručený návrh na začatie konania
- dňa 17. 05. 2005 – návrh na doplnenie a rozšírenie návrhu
 - dňa 28. 06. 2005 – uznesením č. k. 8 C 548/2004-74 súd pripustil pristúpenie ďalšieho účastníka konania na strane odporcu
 - dňa 26. 07. 2005 – odvolanie odporcu v 1. rade proti uzneseniu zo dňa 28. 06. 2005
 - dňa 05. 08. 2005 – odvolanie odporcu v 2. rade proti uzneseniu zo dňa 28. 06. 2005
 - dňa 08. 08. 2005 – podľa ust. § 374 ods. 3 tretia veta O. s. p. zákonná sudkyňa odvolaniu nevyhovela
 - dňa 10. 08. 2005 – predloženie veci odvolaciemu súdu
 - dňa 03. 01. 2006 – vrátenie súdneho spisu z odvolacieho súdu – Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 8 Co 281/05-97 zo dňa 29. 09. 2005 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil
 - dňa 13. 01. 2006 – vytýčenie termínu pojednávania
 - dňa 20. 02. 2006 – pojednávanie - odročené na termín 21. 03. 2006
 - dňa 21. 03. 2006 – zmena termínu pojednávania
 - dňa 01. 06. 2006 – pojednávanie - odročené na termín dňa 20. 10. 2006
 - dňa 20. 10. 2006 – pojednávanie - odročené na termín dňa 01. 12. 2006
 - dňa 30. 11. 2006 – zrušenie termínu pojednávania z dôvodu PN zákonnej sudkyne
 - dňa 09. 01. 2007 – pojednávanie – odročené na termín 27. 03. 2007
 - dňa 27. 03. 2007 – pojednávanie – - odročené na termín 14. 09. 2007
 - dňa 14. 09. 2007 – pojednávanie – odročené na termín 18. 09. 2007
 - dňa 18. 09. 2007 – pojednávanie – odročené na neurčito z dôvodu vykonania znaleckého dokazovania
 - dňa 15. 01. 2008 – súd uznesením č. k. 8 C 548/2004-251 konanie proti odporcovi v 2. rade zastavil (právoplatné dňa 11. 02. 2008)
 - dňa 30. 11. 2008 – súd uznesením č. k. 8 C 548/2004-257 nariadil vo veci znalecké dokazovanie (vypracovanie znaleckého posudku)

- *dňa 03. 04. 2009 – právny zástupca navrhovateľky doručil súdu námietku k osobe znalca*
- *dňa 29. 05. 2009 – výzva súdu na vyjadrenie sa k námietkam adresovaná znalcovi*
- *dňa 17. 06. 2009 – oznámenie znalca k námietkam navrhovateľky*
- *dňa 13. 10. 2009 – výzva súdu adresovaná účastníkom konania, či majú námietky k ustanoveniu nového znalca*
- *dňa 26. 04. 2010 – úradný záznam – znalec bol vyčiarknutý spätne ku dňu 29. 09. 2009 zo zoznamu znalcov*
- *dňa 15. 07. 2010 – výzva súdu adresovaná navrhovateľke na poskytnutie súčinnosti znalcovi...*
- *dňa 12. 10. 2010 – súd vyzval znalca na predloženie znaleckého posudku pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty...*
- *dňa 02. 12. 2010 – súd vyzval znalca na predloženie znaleckého posudku pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty...*
- *dňa 21. 12. 2010 – doručenie znaleckého posudku...*
- *dňa 05. 01. 2011 – výzva súdu adresovaná účastníkom konania na vyjadrenie sa k znaleckému posudku*
- *dňa 24. 11. 2011 – žiadosť navrhovateľky o predĺženie lehoty na vyjadrenia sa k znaleckému posudku...*
- *dňa 30. 03. 2011 – súd uznesením č. k. 8 C 548/2004-330 priznal znalcovi znaleckú odmenu*
- *dňa 03. 03. 2011 – vyjadrenie navrhovateľky k znaleckému posudku... dňa 13. 05. 2011 – predvolanie na termín pojednávania dňa 17. 06. 2011 dňa 17. 06. 2011 – pojednávanie – odročené na neurčito dňa 30. 06. 2011 – vyjadrenie odporcu v 1. rade*
- *dňa 06. 02. 2012 – výzva súdu adresovaná navrhovateľke na predloženie dokumentov*
- *dňa 04. 05. 2012 – uznesením č. k. 8 C 548/2008-383 súd nariadil doplňujúce znalecké dokazovanie k znaleckému posudku č. 75/2010*
- *dňa 03. 07. 2012 – doplnok k znaleckému posudku...*

- *dňa 10. 09. 2012 – uznesením č. k. 548/2004-406 súd priznal znalcovi odmenu za vypracovanie doplňujúceho znaleckého posudku (právoplatné dňa 13. 12. 2012)*
- *dňa 06. 09. 2012 – vyjadrenie navrhovateľky k doplňujúcemu znaleckému posudku*
- *dňa 31. 10. 2012 – vyjadrenie navrhovateľky k doplňujúcemu znaleckému posudku*
- *dňa 07. 11. 2012 – podanie navrhovateľky – žiadosť o ustanovenie znalca a vyhotovenie nového znaleckého posudku*
- *dňa 15. 01. 2013 – predvolanie na termín pojednávania dňa 01. 03. 2013*
- *dňa 01. 03. 2013 – pojednávanie – odročené na neurčito z dôvodu potreby doplnenia dokazovania*
- *dňa 04. 03. 2013 – oznámenie o zaniknutí právneho zastúpenia + oznámenie o vyhlásení konkurzu...*
- *dňa 11. 03. 2013 – žiadosť o informáciu o stave konkurzného konania*
- *dňa 27. 03. 2013 – výzva súdu adresovaná správcovi konkurznej podstaty odporcu v 2. rade...*
- *dňa 10. 04. 2013 – oznámenie súdu o stave konania adresovaná účastníkom konania...*
- *dňa 30. 04. 2013 – späťvzatie navrhovateľky proti odporcovi v 2. rade*
- *dňa 07. 05. 2013 – výzva súdu adresovaná účastníkom konania na vyjadrenie súhlasu so späťvzatím návrhu*
- *dňa 27. 05. 2013 – uznesením č. k. 8 C 548/2004-487 súd konanie proti odporcovi v 2. rade zastavil (právoplatné dňa 05. 07. 2013).“*

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľka zaujala stanovisko podaním (doručeným ústavnému súdu 22. novembra 2013), v ktorom okrem iného uviedla:

«K vyjadreniam predsedníčky Okresného súdu Bratislava I, že „z dôvodu neposkytnutia riadnej súčinnosti navrhovateľa ovplyvnila dĺžku vypracovávania posudku (a teda dĺžku konania)“; „samotná navrhovateľka spôsobila svojou nečinnosťou sklz v predložení veci znalcovi“ a k vyjadreniam, že k prietahom na strane Sťažovateľky došlo

aj z dôvodu, že požiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k doplnku znaleckého posudku zo dňa 23. 7. 2013 a svoje vyjadrenie predložila Okresnému súdu Bratislava I až dňa 7. 11. 2012 si Sťažovateľka dovoľuje poukázať na nasledovné.

K nariadeniu znaleckého dokazovania sa pristúpilo v roku 2008 uznesením č. k. 8 C 548/2004-257 z 30. 11. 2008, avšak Žalobný návrh Sťažovateľka podala už v roku 2004. Je teda evidentné, že prieťahy v konaní boli o. i. už pred začatím vyhotovovania znaleckého posudku, nakoľko sa k znaleckému dokazovaniu pristúpilo až 4 roky po začatí konania. Pokiaľ ide o údajnú nesúčinnosť Sťažovateľky pri vypracovaní znaleckého posudku a neskôr jeho doplnku, Sťažovateľka trvá na svojich vyjadreniach uvedených v bodoch 9.3 – 9.13 ústavnej sťažnosti. Sťažovateľka ďalej zdôrazňuje skutočnosť, že napadnuté konanie pod sp. zn. 8 C 548/2004 vedené na Okresnom súde Bratislava I trvá 9 rokov, pričom stále nebolo rozhodnuté ani len na 1. stupni. S poukazom na skutočnosti a argumenty uvedené v ústavnej sťažnosti sa Sťažovateľka tiež domnieva, že postup Sťažovateľky v konaní, vzhľadom na iné úkony a celkový neefektívny postup Okresnému súdu Bratislava I v napadnutom konaní, podstatne neprispeli k predĺženiu doby predmetného konania, vzhľadom na doterajšiu celkovú dĺžku konania 9 rokov.

Sťažovateľka tiež poukazuje na to, že lehoty, v ktorých koná a postupuje Okresný súd Bratislava I, považuje, s prihliadnutím na vykonané procesné úkony, za neprimerané a neodôvodnene dlhé, čo Sťažovateľka uviedla aj v dvoch sťažnostiach na prieťahy v konaní (zo dňa 9. 4. 2010 a dňa 30. 4. 2013), ktoré na Okresný súd Bratislava I podávala. V závere odpovede na sťažnosť zo dňa 30. 5. 2013 predsedníčka Okresného súdu Bratislava I potvrdila objektívne prieťahy v konaní.

K vyjadreniam predsedníčky Okresného súdu Bratislava I v súvislosti s vykonaním jediného procesného úkonu v období od 2. 4. 2009 do 14. 10. 2009, že „predmetný spis bol do oddelenia 6 C dňa 2. 4. 2009 prevedený spolu s ďalšími 449 spisami prerozdelenými z ostatných oddelení, z ktorých boli viaceré sťažnostné a mnohé reštančné, ktoré bolo nevyhnutné rozdeliť, naštudovať zákonnou sudkyňou, čo vyžadovalo značný časový priestor“, si Sťažovateľka dovoľuje upriamiť pozornosť na stály právny názor Ústavného súdu, na ktorý poukázala aj v bode 10.10 svojej ústavnej sťažnosti.

Sťažovateľka si tiež dovoľuje vysloviť názor, že predmetné napadnuté konanie je konaním o náhradu škodu na zdraví, pričom túto Sťažovateľka utrpela bez akéhokoľvek

svojho zavinenia. Sťažovateľka zastáva názor, že súdy by mali pri takýchto typoch konaní postupovať obzvlášť dôsledne a rýchlo. Uvedené potvrdzuje aj právny názor, na ktorý Sťažovateľka poukázala v bode 11.8 svojej ústavnej sťažnosti. Je zrejmé, že Okresný súd Bratislava I nedal prioritu tomuto napadnutému konaniu a možno povedať, že v dôsledku jeho dlhého rozhodovania sa vytvoril žalovaným priestor a možnosti, ktorými dva z troch žalovaných subjektov (spoločnosť D., spol. s r. o., a spoločnosť L., s. r. o.) spôsobili zánik ich pasívnej legitímácie, čo výrazne, ak nie úplne znemožnilo, domôcť sa Sťažovateľke jej práv. Je zrejmé, že Okresný súd Bratislava I požiadavku osobitnej rýchlosti konania od samého začiatku nerešpektoval.»

Obsah súvisiaceho spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedené v jeho vyjadrení zo 6. novembra 2013, ktoré ústavný súd považuje za preukázané.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou

účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, a z § 119 ods. 4 OSP, ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, keď bude konať nové pojednávanie a dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu. Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povaha veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr.

I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, zo sťažnosti, ako aj z vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o sťažovateľkou uplatnených nárokoch (odškodnenie za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia vrátane ich mimoriadneho zvýšenia, náhrada vecnej škody, náhrada za stratu na zárobku počas práceneschopnosti a náhrada nákladov spojených s liečením) vyplývajúcich z úrazu, ktorý utrpela na spoločenskom podujatí. Vec nie je právne zložitá, o čom svedčí dostatok stabilizovanej judikatúry všeobecných súdov aplikovateľnej aj na daný prípad. Ústavný súd pripúšťa určitú mieru faktickej zložitosti veci, ktorá vyplýva z nutnosti vykonania pomerne náročného znaleckého dokazovania. Uvedená skutočnosť však podľa názoru ústavného súdu nemôže okresný súd zbaviť zodpovednosti za stav, v akom sa napadnuté konanie nachádza v čase meritórneho prerokovania sťažnosti.

2. Čo sa týka správania sťažovateľky ako účastníčky napadnutého konania v procesnom postavení navrhovateľky, ústavný súd pripúšťa jej určitý podiel na spomalení priebehu konania najmä v súvislosti s nedostatočnou súčinnosťou so znalcom pri vypracovávaní znaleckého posudku. Sťažovateľka ustanovenému znalcovi nepredložila v potrebnom rozsahu všetky ním požadované doklady zo zdravotnej dokumentácie nevyhnutné na vypracovanie znaleckého posudku, čo ovplyvnilo nedodržanie určenej lehoty na predloženie znaleckého posudku okresnému súdu.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že sťažovateľka sa pred vypracovaním znaleckého posudku č. 75/2010 doručeného okresnému súdu 21. decembra 2010 k znalcovi nedostavila na lekárske vyšetrenie a, ako už bolo uvedené, nepredložila všetky znalcom požadované podklady, čo vyvolalo potrebu vypracovania doplňujúceho znaleckého posudku č. 26/2012, ktorý bol okresnému súdu predložený 3. júla 2012. Na uvedené skutočnosti poukázal aj okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti zo 6. novembra 2013, pričom nedostatky v poskytovaní náležitej súčinnosti zo strany sťažovateľky priznal s ospravedlnením aj právny zástupca sťažovateľky vo svojom oznámení z 27. júla 2010 adresovanom okresnému súdu, v ktorom okrem iného uviedol, že zdravotná dokumentácia a podklady

na vypracovanie znaleckého posudku budú ustanovenému znalcovi predložené bez zbytočného odkladu.

K určitému spomaleniu priebehu napadnutého konania došlo aj v súvislosti so sťažovateľkou uplatnenou námietkou voči osobe ustanoveného znalca, avšak ústavný súd napriek uvedenému zastáva názor, že táto skutočnosť síce mohla ovplyvniť dĺžku napadnutého konania, no nie rozhodujúcou mierou. Podiel sťažovateľky na spomalení napadnutého konania ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o priznaní finančného zadost'učinenia.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd nebol dostatočne aktívny hneď na začiatku napadnutého konania, ktoré začalo 30. júla 2004, keď neodoslal odporcovi návrh na vyjadrenie, na čo ho upozornila aj sťažovateľka podaním doručeným okresnému súdu 7. februára 2005.

Ústavný súd v ďalšom priebehu napadnutého konania zistil jedno obdobie dlhodobejšej nečinnosti okresného súdu, a to od 18. septembra 2007 (uskutočnené pojednávanie) do 30. novembra 2008 (okresný súd nariadil znalecké dokazovanie).

Okrem uvedeného bolo však napadnuté konanie poznačené neefektívnosťou a nesústreďenosťou, a to predovšetkým v súvislosti s nariadeným znaleckým dokazovaním. Ústavný súd v zhode s tým, čo uviedla sťažovateľka, konštatuje, že znalecké dokazovanie bolo nariadené až uznesením z 30. novembra 2008, teda viac ako 4 roky po začatí konania, keď znalcovi bola uložená povinnosť vyhotoviť znalecký posudok v lehote 90 dní odo dňa doručenia uznesenia. Skutočnosť, že znalecký posudok bol okresnému súdu predložený až 21. decembra 2010, nesvedčí o efektívnosti postupu okresného súdu. Aj keď na uvedenom predĺžení konania má svoj podiel (ako už bolo uvedené) aj sťažovateľka, ústavný súd však poukazuje na to, že zodpovednosť za priebeh znaleckého dokazovania nesie okresný súd. Ústavný súd poznamenáva, že pôvodne určená lehota 90 dní na vypracovanie znaleckého posudku bola značne prekročená.

V uvedenej súvislosti ústavný súd vo svojej judikatúre (II. ÚS 311/06, IV. ÚS 279/08, IV. ÚS 327/2013) už uviedol, že všeobecný súd vzhľadom na jeho povinnosť organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby čo najskôr odstránil tento stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň fyzická (alebo právnická) osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie, zodpovedá za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu na tento účel zveruje (vrátane poriadkových opatrení v zmysle § 53 OSP), aj vo vzťahu k súdnemu znalcovi. Všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu znalca pri vypracovaní znaleckého posudku.

Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že priebeh napadnutého konania sa do určitej miery spomalil aj v dôsledku návrhu sťažovateľky zo 16. mája 2005 na „*doplnenie a rozšírenie návrhu podľa § 92 O. s. p.*“ (pristúpenie ďalších účastníkov na strane odporcu). Túto skutočnosť z pohľadu hodnotenia, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietťahom, samu osebe nemožno pripísať na ťarchu sťažovateľky ani okresného súdu. Je však potrebné konštatovať, že neprimeraná doterajšia dĺžka napadnutého konania má vplyv na zníženie možnosti sťažovateľky domôcť sa svojho práva, keďže medzičasom došlo k zániku pôvodného odporcu v 2. rade a vyhláseniu konkurzu na majetok právneho nástupcu odporcu v 3. rade.

Ústavný súd nemohol akceptovať argumenty uvedené vo vyjadrení okresného súdu k sťažnosti („*predmetný spis bol do oddelenia 6 C... prevedený spolu s ďalšími 449 spismi prerozdelenými z iných oddelení..., zmena vyššieho súdneho úradníka v oddelení, z čoho vyplynula nutnosť novoprideleného vyššieho súdneho úradníka naštudovať všetky pridelené spisy...*“), keď vo svojej doterajšej judikatúre (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06) v nadväznosti na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne vyjadruje názor, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva

na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní.

S poukazom na uvedené ústavný súd považuje z ústavnoprávneho hľadiska za neprijateľné, aby právna neistota sťažovateľky v napadnutom konaní (najmä s prihliadnutím na jeho povahu – náhrada škody na zdraví, ktorá vyžaduje „osobitnú“ rýchlosť konania) nebola odstránená ani po uplynutí takmer deväť a pol roka od jeho začatia (napr. IV. ÚS 327/2013, IV. ÚS 459/2013).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/548/2004 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázala okrem iného na to, že „*počas prebiehajúceho konania zanikli dva z troch žalovaných subjektov*“, čím sa jej „*pozícia na uspokojenie žalovaných nárokov výrazne oslabila a spôsobila ešte väčšiu právnu neistotu*“. Ďalej uviedla, že „*v dôsledku neodôvodnene neprimerane dlhých lehôt, v ktorých súd konal..., došlo k zmareniu možnosti sťažovateľky domôcť sa svojho práva*“.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 8 C/548/2004, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, najmä význam výsledku konania pre sťažovateľku, ako aj skutočnosť, že posudzované konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 4 500 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom Advokátskou kanceláriou L., s. r. o., B. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal pri prvom úkone poskytnutej právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2009, ktorá bola 721,40 €, a pri druhom úkone poskytnutej právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012, ktorá bola 781 €.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov konania za dva úkony právnej služby vrátane DPH a režijného paušálu v sume 156,58 € je nižšia ako suma vypočítaná ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a neodporuje tejto vyhláške. Ústavný súd preto priznal sťažovateľke úhradu trov konania v sume uplatnenej jej právnym zástupcom.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet Advokátskej kancelárie L., s. r. o., B. (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP), v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2013